

Betænkning afgivet af Det Enerkipolitiske Udvalg den 8. juni 2005

Betænkning

over

Forslag til lov om en offentlig fond til varetagelse af statens deltagelse i kulbrintetilladelser og en statslig enhed til administration af fonden

[af transport- og energiministeren (Flemming Hansen)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 27. april 2005 og var til 1. behandling den 19. maj 2005. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Det Enerkipolitiske Udvalg.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og transport- og energiministeren sendte den 4. marts 2005 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 16. Den 27. april 2005 sendte transport- og energiministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 6 spørgsmål til transport- og energiministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret. To af udvalgets spørgsmål til transport- og energiministeren og dennes svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (udvalget med undtagelse af EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Socialdemokratiets og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget finder det naturligt, at den brede politiske aftale fra oktober 2004, der medfører et delvist salg af DONG, også medfører, at DONG ikke længere kan varetage statens interesser i nye olie- og gaslicenser i Nordsøen. Derfor er en oprettelse af denne offentlige fond en udmærket måde at administrere statens ejerandele i nye licenser.

Modellen rejser et væsentligt spørgsmål om, hvorledes man vil sikre den statslige viden på olie- og gasområdet efter det delvise salg af DONG. Det er Socialdemokratiets og SF's opfattelse, at både GEUS og Energistyrelsen skal styrkes på dette område, når man ikke længere i samme grad kan trække på DONG's viden på området. Den nyoprettede enhed til administration af fonden er ikke specielt stor. Som det fremgår af lovens bemærkninger, bliver der derfor behov for at trække på Energistyrelsen og GEUS.

GEUS har den 10. september 2002 i et offentligt notat konkluderet, at med de besparelser, styrelsen var udsat for, kunne den ikke bistå staten i fornødent omfang vedrørende den nødvendige geologiske viden. Dette forhold bliver ikke mindre nu. Derfor vil Socialdemokratiet og SF opfordre regeringen til, at der tilføres flere ressourcer, således at der kan sikres en styrkelse af dette område både hos GEUS og Energistyrelsen.

Et *mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Baggrunden for lovforslaget er, at et flertal i Folketinget – alle partier undtagen Enhedslisten – har ønsket at privatisere det statslige selskab Dansk Olie og Naturgas (DONG). Efter Enhedslistens opfattelse er dette fra et samfundsmæssigt synspunkt en katastrofe. DONG har indtil nu stået for statens deltagelse i olie- og gaskoncessioner. Selskabet medvirker som en aktiv operatør og har gjort det rimelig godt. Der er ingen gode grunde til at privatisere DONG; ikke andre, end at skattestopet øger behovet for indtægter, der kan fylde hullet i statskassen.

Det er en gåde, hvorfor en række oppositionspartier har valgt at hjælpe regeringen med dette projekt. Måske er det blaserthed over for en aktiv offentlig deltagelse i produktion og forvaltning af landets ressourcer, måske er SF og Socialdemokraterne på energiområdet allerede så langt ude ad liberaliseringssporet, at det forekommer forkert, at staten forholder sig aktivt til samfundets ejendom ud fra andre motiver end ønsket om overskud.

Set fra Enhedslistens synspunkt er det altså en meget kedelig ting, at DONG skal privatiseres. Vi ønsker ikke at afvikle samfundets mulighed for aktivt at agere i forhold til de ressourcer, der grundlæggende tilhører den danske befolkning. Det gør ikke situationen bedre, at DONG via en række opkøb snart ejer store dele af den danske energiforsyningssektor både inden for energiproduktion og lokale net. Det er en monopolstruktur, som vel at mærke bliver et privat monopol i de kommende år.

Privatiseringen af DONG er i første omgang delvis, og det kan være det halmstrå, som en række partier holder fast i som grundlag for at støtte børsnoteringen af DONG. Men som Enhedslisten ser det, er det sådan, at er der først solgt én aktie, vil selskabet skulle drives ud fra rent forretningsmæssige principper og altså ikke kunne bruges som instrument i en energipolitik, der tager udgangspunkt i samfundsmæssige og miljømæssige hensyn.

Den kulbrintefond med tilhørende administrationsenhed, som regeringen har foreslået, bliver en passiv medspiller i de koncessioner, der fremover vil blive givet. Som konstruktionen er, forekommer det, at der bliver tale om ren administration af statens andel. Fondens må ikke være operatør eller engagere sig i udnyttelsen af koncessioner med mere end 40 pct. Det giver ikke gode muligheder for at agere i forhold til kulbrinteressourcerne fremover. Fondens overskud efter tilbagebetaling af lån skal gå i statskassen. Enhedslisten mener, at midlerne skulle anvendes til omstilling af energisektoren til vedvarende energi og til omstilling af transportsektoren, så afhængigheden af fossile brændsler mindskes.

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit, Siumut og Fólkaflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Joan Erlandsen (V) Eyvind Vesselbo (V) fmd. Jens Kirk (V) Lars Christian Lilleholt (V)

Ellen Trane Nørby (V) Tina Petersen (DF) Hans Kristian Skibby (DF)

Charlotte Dyremose (KF) Christian Wedell-Neergaard (KF) Arne Toft (S) Kim Mortensen (S)

Jens Christian Lund (S) Niels Sindal (S) Torben Hansen (S) Johs. Poulsen (RV)

Anne Grete Holmsgaard (SF) nfmd. Per Clausen (EL)

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit, Siumut og Fólkaflokkurinn höfðu ekki meðlimmer í udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Tjóðveldisflokkurinn (TF)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Fólkaflokkurinn (FF)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

Oversigt over bilag vedrørende L 151**Bilagsnr. Titel**

1	Hørings svar og høringsnotat, fra transport- og energiministerens
2	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	1. udkast til betækning
4	2. udkast til betækning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 151**Spm.nr. Titel**

1	Spm., om lovforslaget giver hjemmel til, at fonden også kan medvirke i eventuelle oprydning udgifter, til transport- og energiministerens, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, hvad der i lovforslagets bemærkninger menes med de to anvendte termer – formålstjenligt (side 4) og hensigtsmæssigt (side 5) – i forbindelse med fondens eventuelle overtagelse af nogle af DONG's nuværende licenser ved en (delvis) privatisering af DONG, til transport- og energiministerens, og ministerens svar herpå
3	Spm., om ministeren agter at sikre, at så vel GEUS som Energistyrelsen tilføres flere ressourcer, når man ikke længere kan trække på DONG E & P, til transport- og energiministerens, og ministerens svar herpå
4	Spm., om statens nuværende andele i koncessioner, som håndteres af DONG, vil blive flyttet over i den nye fond/enhed, eller om de skal sælges sammen med aktierne i DONG, således at betingelserne med 20 pct. statslig deltagelse ikke bliver ens for alle koncessionshavere, til transport- og energiministerens, og ministerens svar herpå
5	Spm. om, i hvilket omfang DONG kan pålægges at dele viden med den nye fond og enhed, til transport- og energiministerens, og ministerens svar herpå
6	Spm., om der vil være mulighed for at udnytte perioden frem til børsnoteringen af DONG til at overføre viden til den nye fond og enhed, til transport- og energiministerens, og ministerens svar herpå

To af udvalgets spørgsmål til transport- og energiministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålene og ministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra S.

Spørgsmål 1:

Giver lovforslaget hjemmel til, at fonden også kan medvirke i eventuelle oprydningsudgifter?

Svar:

Fonden etableres til varetagelse af statens deltagelse i kulbrintetilladelser meddelt i medfør af undergrundsloven. Ifølge lovforslagets § 1, stk. 2, skal fonden afholde udgifter knyttet direkte til statsdeltagelsen, herunder udgifter til efterforskning og investeringer i produktionsanlæg, svarende til de i fonden placerede licensandele. Denne opremsning er ikke udtømmende, og afholdelse af udgifter til afvikling og oprydning i forbindelse med ophør af en licens er et naturligt og integreret led i statsdeltagelsen. Der er således hjemmel til, at fonden også kan medvirke i finansieringen af afvikling og oprydning.

Spørgsmål 2:

Vil ministeren uddybe, hvad der i lovforslagets bemærkninger menes med de to anvendte termer – formålstjenligt (side 4) og hensigtsmæssigt (side 5) – i forbindelse med fondens eventuelle overtagelse af nogle af DONG's nuværende licenser ved en (delvis) privatisering af DONG? Hvilke parametre vil ligge til grund for fondens eventuelle overtagelse af eksisterende licenser hos DONG?

Svar:

I konsulentrapporten »Privatiseringsalternativer for DONG A/S« udarbejdet af NM Rothschild & Sons Limited og sendt til udvalget i juni 2004 (Alm. del – bilag 414) anbefales, at der oprettes en ny statslig enhed til varetagelse af statens andel i nye licenser samt de licensandele erhvervet gennem den hidtidige statsdeltagelse, som DONG ønsker at overdrage til staten, og som staten gerne vil beholde.

På indeværende tidspunkt er det endnu ikke afgjort, om enkelte af DONGs danske licensandele ikke vil blive omfattet af den delvise privatisering af DONG. Så selvom fondens opgave er at varetage statsdeltagelsen i nye licenser efter undergrundsloven, er det – for at opnå en vis fleksibilitet i forbindelse med den delvise privatisering af DONG – valgt ikke på forhånd at afskære muligheden for, at fonden eventuelt kan varetage ejerskabet til et mindre antal danske licensandele modtaget fra DONG. Denne mulighed vil dog kun blive valgt, hvis det skønnes overordnet at være mest økonomisk fordelagtigt for staten.